శర్వాణి

"దవానం—చామంతీపూలూ."

గ్రాండు ట్రంక్ ఎక్స్‌ప్రెస్ రైయియిమనివచ్చి, ఒంగోలు స్టేషనులో ఆగింది.

చిత్రమైన రైల్వే యాసతో చెవులు గింగురుమనేలా ఒక డందుకున్నాడు.

ఒకమూల హోల్డాలు నానుకొని ఒక యువకుడు భగవద్గీత చదువుకుంటున్నాడు.

"ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః
సంగస్తేషూపజాయతే
సంగాత్సంజాయతే..."

"దవనాం—చామాంతి పూలు"

పూలవాడు దగ్గరగా బిగ్గరగా అరుస్తున్నాడు.

జనార్దనశర్మకు వాడి గొంతుపిసికి ఆకేక ఆపుచెయ్యా లనిపించింది.

కాని—

వాడి పూలజంగిడిలోని చల్లని దవనంవాసన పిరక్తికి అంకితం చేయబడ్డ శర్మ హృదయాన్ని కూడ మెత్తబరుస్తోంది. శర్మ ఎందుకో కొంచెం నవ్వి, గీత తరువాతిభాగం అందు కున్నాడు. ప్రాణాలు తోడే రైలుప్రయాణంతో వెన్నెముక లాగుతోంది. కాస్త 'టీ' స్టేషనులో పుచ్చుకువస్తేబాగుండును—

నవ్వాడు—ఈమాత్రం నిగ్రహంలేనివాడు ఏం సాధించ గలడు! అతని పచ్చని లేతముఖంలో గంభీరమైన నిష్ఠ ఏదో పచారు చేస్తోంది.

ఏకాగ్రంగా గీత చదువుకుంటున్నాడు.

"ఏయ్ చామంతిపూలు!—అట్లా ఆకిటికీదగ్గరకు గా—పరిమళించే చిన్న పువ్వులు లేవూ"

ఎవరైనా దగ్గరగా తెచ్చి వీణ వాయిస్తున్నారా? "అరదము దేహ, మింద్రియము లశ్వములు—" వినగల పక్వ హృదయుడికి దేనిలోనుంచి ఐనా ఎంత మధురగానం వినపడుతుంది!—

"అబ్బాయీ, మరువంలేదూ?"

—పిలుపు కిటికీదగ్గరకు వచ్చింది.

చుట్టూ ఉన్న గాలి గులాబీవాసనతో నిండిపోయింది.

భగవద్గీతలోని ఒకొక్క శ్లోకం ఒకొక్క గులాబీచెట్టు. అక్షరాలన్నీ చరచర పువ్వుల్లా వికసిస్తున్నాయి. గులాబీ ఆకులన్నీ మరువంవాసనతో గుప్పు మంటున్నాయి!

నికరమైన పరమపవిత్ర ప్రాచీన సంస్కృత వాక్యాల్లో—ఈ మధుర కంఠాలు—మరువం, గులాబీల పరిమళాలు కన పడకూడదని ఏ ఉపనిషత్తూ, గుర్వాశీర్వచనం శాసించలేదా?

దవనంజడలకూ, సిల్కుజాకెట్లకూ, వీణాకంఠాలకూ, రంగు రంగుల చీరలకూ, కొత్తగాజుల గలంగలలకూ ఉలికిపడక పోవడం ఏ పదేళ్లనుంచో నిశితంగా అభ్యసించిన ఈ తపస్వి పాలిటికి ఏ దుర్మార్గపు ఇంద్రుడైనా పూర్వాశిని పంపాడా?

పిలుపు జడలో గులాబిపూలు—శర్మహృదయంలో వింత వింత జ్ఞాపకాలుగా పొడిచాయి.

అప్రయత్నంగా భగవద్గీత ముడిచి తల ఎత్తి చూచాడు.

గోపీచందనంరంగు సిల్కుచీర, ఆకుపచ్చని బ్లౌజు, లేతకలువ పూరంగు శరీరం—

గుప్పెడు దవనం, మరువం, చామంతిపూలుకొని జడనిండా పెట్టుకొని కళాజీవి సుఖమయ స్వప్నంలా వెళ్లిపోతున్నది.

జనార్దనశర్మ తన కళ్ళను నమ్మలేక కళ్ళు చిట్లించి మళ్లా చూశాడు. నీళ్లు కమ్మేకళ్లను తుడుచుకొని తేరి చూచాడు.

" ఏదేవతలు అనుగ్రహించి ఇచ్చిన వరదానమిది ? ఏకఠోర తపస్సుకు ప్రత్యక్షఫలం ? నా మరపుల్లో—కన్నీళ్ళలో—నిరాశలో—విసుపులో—విరక్తిలో తుడిచిపారవేసిన దేవతా మూర్తి—శర్వాణికి ఎవరు ప్రాణమిచ్చి, నాయెదుట కదుపు తున్నారు ? "

నా ప్రాణ కుసుమా లన్నిటితోనూ పూజించిన మెడవంపు కాదూ అది—నాజీవన మాధుర్యమంతా ఖర్చు పెట్టి నవ్విం చిన పెదవులు కావూ అవి—ఆ నిగనిగల ఇంద్రనీలపు వల యాల వాలుజడదర్శనంకోసం ఎన్నాళ్ళు మేల్కొనితపించాను!

కాంతులు పుక్కిలించే ఆసన్నని నున్నని వేళ్ళను అర్పిం చడంకోసం ఎన్ని చక్కని పదాలు ఏర్చి పద్యాలు కూర్చాను!

రైలు కంయిమని కూసి కదలబోతున్నది.

" వాణీ—ఇదిగో—ఫ్లాస్క్—అందుకో "

బాకావంటి గొంతు ఒకటి ఆమెను పలకరించింది. శర్వాణి కిటికీలోనుంచి 'టీ' అందుకొని ఒకగ్లాసులో పోసింది. ఒక నల్లదొర సూటుతో వచ్చి ఆమె ప్రక్కను కూర్చున్నాడు. నోట్లో యాళ్లకర్రవంటి హవానాచుట్ట. మధ్యమధ్య తీసి ఇంగ్లీషు మాట్లాడుతున్నాడు (చంటిపిల్లలతో కూడా)—

అప్పరస పక్కను ఈ దైత్యుణ్ణి చూచి, పరిగెత్తే రైలు కిందకు దూకితే మంచిదికాదా అనుకున్నాడు శర్మ. ఆ వికారంతో శర్మ మనస్సు తునియలై, నిశ్చింతగా ఆ మగనితో గడిపే శర్వాణిని ఊహించుకొని స్త్రీజాతిని—లావణ్యాన్ని— ద్వేషించడం మొదలు పెట్టింది.

శర్వాణి గ్లాసులో పోసిన 'టీ' పెదవులదగ్గిర పెట్టుకోడానికి తలమెత్తి జనార్దనశర్మను చూచింది. గ్లాసు కింద పెట్టి రెప్ప వాల్చకుండా శర్మను చూస్తోంది.

ఏ తియ్యని జ్ఞాపకాలో ఆమె మనస్సును పొడిచి బాధిస్తున్నట్టు ఆమె చూపుల్లో అశాంతి చెబుతూన్నది. రెండు నిముషాలు ఊపిరాగేలా చూసి శర్మకు సూటిగా నవ్వింది.

దేనినో ఆలోచిస్తూ తల వంచుకొన్న శర్మ తలమెత్తి శర్వాణివంక చూచాడు. ఆమె ఇటుప్రక్క చూడలేదు. ఖులాసాగా మగనితో ఏదో మాటలాడుతోంది.

ఆ కళ్లలో ఎంత కొంటెతనం—ఆ పెదవుల్లో ఎంత బింకం— ఆ గుండెలో ఎంత స్నేహం వున్నదో అతనికి తెలును.

తన హృదయవేదనతో గుడ్లు పగిలేలా ఒక్కసారి వాణి

వంక చూచి 'నారీ స్తనభరనాభీదేశం దృష్ట్వామాగా మోహా వేశమ్' అన్న ఆచార్య వచనావృత్తిలో సామాను సర్దు కున్నాడు.

తరువాతి స్టేషనులో బండి ఆగింది. దిగి మరొక పెట్టెలోకి ఎక్కాడు.

2

గ్రాండ్ ట్రంక్ ఎక్స్‌ప్రెస్ హోరుపెడుతూ పరుగెత్తుతూ న్నది.

జనార్దనశర్మ హృదయం అంతకన్న మహా వేగంగా—కాలాన్నీ, దేశాన్నీ కబళించి పరుగెత్తుతోంది.

అతడు ఒకచోట సర్దుకుని, కిటికీలో తల పెట్టి శూన్యంగా బైటికి చూచాడు. ఎగిరే ధూళీ, రాతుసి బొగ్గురవ్వలూ తప్ప ఏమీ కనపడడం లేదు. చుట్టూ మనుష్యులున్నారు. మాటాడు కుంటున్నారు. ఏమీ వినపడడం లేదు. తలనెప్పిగా ఉన్నది. మామూలు 'టీ' తాగకపోవడంచేత గాబోలు! కాని అంతట్లోకే శరీరంలో అంత వికృతి పుట్టనవసరంలేదు.—తల చించుకొన్నా తోచడంలేదు. మనస్సులోని ఆవేగం ఇంకా చల్లారలేదు. మస్తిష్క ప్రపంచమంతటా ఇసకతుఫానులా శర్వాణిసౌందర్యం రేగి రేగి ఆక్రమించింది.

పెదవిదగ్గర మధుపాత్ర జారవిడుచుకొన్న వాడివలె, కళ్ల లోని సువర్ణసుందరస్వప్నాన్ని తుత్తునియలు చేసుకొన్న వాడి

వలె జనార్దనశర్మ శూన్య హృదయంతో ఎదుట కిటికీలోంచి సుదూరంలో కనపడే భూమ్యాకాశాలు కలిసే చోటు చూస్తున్నాడు.

ఒకమహా ప్రేమికుడు తన ప్రియురాలి దగ్గరగా వెళ్లి పెదవులమీద గాఢంగా ముద్దుపెట్టుకుంటూన్నట్టు తోచి ఈర్ష్యగా—వ్యథగా తల తిప్పుకొన్నాడు.

ఈ ఆడపిల్లలు— శరీరలావణ్యాలు — ప్రేమదాహం — ఎన్నాళ్లు నన్నిట్లా వేటాడుతాయో! పదేళ్లకిందట పుస్తకాలూ, చదువూ, స్కూలూ తప్ప రెండవదిక్కు చూడని నా జీవితంలోకి తొలిసారి అమాయకపు నీలికళ్లతో, పట్టుపరికిణీతో పక్కింటివారి గారాబుబిడ్డ శర్వాణి ప్రవేశించింది. క్రమంగా మెరుపెక్కి మధురంగా, బరువుగా వాలే ఆచూపులూ, గోరింటపూల నున్నని లేతఎరుపుతో నిగనిగలాడే ఆకొంటెనవ్వు పెదవులూ నన్ను శిక్షించి ఏవో తియ్యని ఊహల్లో తిప్పడం మొదలు పెట్టాయి గదూ! కలసి చదువులు—కమ్మని కథలు—పెరళ్లు—నవ్వులు—పువ్వులు—అచ్చంగా మల్లెపూవులు—వెన్నెల గోష్ఠులు—కోపాలు—శపథాలు—అనుగ్రహాలు—హాస్యాలు—పిచ్చి, పిచ్చి, అంతా వట్టిభ్రమ. ఏదీ శాశ్వతం కాదు. ఏమాధుర్యం, ఏపరిమళం, ఏకాంతి కళిక స్థిరంగా నిలిచింది!

ఒకనాటి ఉదయము కొత్తచీరలో తొణికే యౌవన శోభతో, శర్వాణి తల ఒంచుకుని తిరిగి చూడకుండా వెళ్లి

పోయింది—ఎక్కడికో—

వసంతశోభ, శరత్కాలకౌముది— ఎప్పటికైనా తిరిగి వస్తాయి. శర్వాణిమాత్రం మళ్లా కనపడలేదు.

నిశ్చింతగా నా జీవితము గడిచిపోతోంది—అనుకున్నాను—

కాని—శాంతికి నోచుకోలేదు మనస్సు. కళాశీలి హృదయానికి అశాంతి వరప్రసాదమేమో!

కొంత కాలానికి నా జీవిత యాత్రలో భవాని ఎదురుపడి తన చమత్కార వాక్కులతో—జానకి దీనాతి దీనములైన ఆకలిచూపులతో— శారద ఒకొక్క మధురభంగిమతో నన్నెంత ఏడిపించారు?

నాటికి నేడు మళ్లా శర్వాణి మానసికపరిధుల్లో తుఫాను లేవదీసింది.

నిశ్చయం—ఏదీ శాశ్వతం గాదు.

స్త్రీ లావణ్యాలకంటె—సీతాకోక చిలకలకంటె, వర్షాకాలపు ఇంద్రధనుస్సుందరదృశ్యాలకంటె, ప్రభాత ప్రశాంతనదీగర్భం మీాదనుంచి లేచి చెంగున నృత్యానికిదుమికే ఉషస్సౌందర్యం కంటె, చిన్నపిల్లల నున్నని బుగ్గలకంటె, వీణాసంగీతంకంటె అతీతమైన సౌందర్యం ఎక్కడుందో వెదకిపట్టుకోవాలి.

స్వర్గీయ పారిజాతప్రసూనమాలవలె ఎప్పటికీ వాడనిదీ— వీడనిదీ—

ఎవడీపరీక్ష నన్ను?

"ఇక ఏ సౌందర్యలవంకోసమూ తపించను— ఏ వీణాగళానికీ

కలవరపడకూడదు—ఏ మెరుగుచెంపలనూ కన్నెత్తి చూడను—పరమ ప్రాప్యం దేనినో సాధించాలి" అని ఒక నిశ్చయానికి జీవితాన్ని తిప్పబోయేసరికి ఎవడో ఇంద్రజాలపింఛిక విసరడం, ఒక అప్సరస ఇట్టే పుట్టి నన్ను వేటచెయ్యడం—ఏమిటిది?

బెజవాడ స్టేషనులో గట్టిగా కూసి ఎక్స్‌ప్రెస్ ఆగింది.

చెయ్యవలసిన ప్రయాణం చాలా ఉన్నది. శరీరం చాలా అలసివున్నది. ఇక్కడ ఒకరోజు విశ్రమించి వెళ్ళడం మంచిదని నిశ్చయించాడు.

దిగి జట్కాలో ఒక హోటలుకు వెళ్ళి మేడమీద ఒక గదిలో బస ఏర్పరచుకున్నాడు.

మేడ విశాలంగా, అందంగా వుంది. చాలా గదులున్నాయి. భాగ్యవంతులు బస చేయదగిన హోటలు. డాబా ఎక్కిచూస్తే నల్లగా పాయలుపాయలుగా ప్రియురాలి వేణీభరంలా కృష్ణానది కనిపిస్తుంది.

3

రాత్రి సుమారు ౧౦ గంట లవుతుంది. కృష్ణానది మీాద నుంచి హాయిగా గాలి వస్తూంది. లైటు వేసి తన గదిలో పడకకుర్చీమీాద కూర్చుని నీలకంఠ దీక్షితుని వైరాగ్యశతకం చదువుతున్నాడు శర్మ.

"తృణవ ద్భ్రమంతి చపలాః
స్త్రీనామని చండమారుతే చలితే..."

కళ్లు నొప్పులు పెడుతున్నాయి. ఆవలింతలు.—

"ధరణీధరా ఇవ సంత
స్తత్ర నకించి త్ప్రకంపంతే"

పకపక నవ్వుతూ "మహానుభావుడు అద్భుతంగా చెప్పాడు."—జనార్దనశర్మ ఈ మాట గట్టిగా పైకే అని మరిఒకటి చదువుతున్నాడు.

పకపక ఎదురుగుండా నవ్వు. తలుపు సన్నంగా తోసుకు వచ్చి—

తల ఎత్తి చూచాడు. 'శర్వాణి!'

లేత మబ్బురంగు ఉప్పాడ చీర— పొట్టి చేతుల జాకెట్— జడనిండా మల్లెపూలు! ఘుమఘుమ పరిమళించే తాంబూలం నములుతూ దగ్గరగా ఒస్తోంది.

శర్మ ఖంగారుగా లేచి నించుని— "వాణీ...ను...వ్వె...ట్లా...కృష్ణ చల్లని గాలిలోంచి పూల సువాసనలా కొట్టు కొచ్చావా?...నేను కల గనడంలేదుగదా?...డాబా పగల గొట్టుకుని పైనించిదూకావా?"

"పాతాళ లోకంలోనుంచి...పగపట్టిన నాగ కన్యకలా బుస్సుమంటూ వచ్చాను."

వెక్కిరింతగా కనుబొమ్మలు దగ్గరగాలాగి, కళ్ల పై భాగం మీద నుంచి నవ్వింది.

"ఈ వెళ్లడం వెళ్లడం హిమాలయాల్లోకేనా, లేక ఇంటికి వెడతావా?"

శర్వాణి హత్య చెయ్యడం ప్రారంభించింది.

"తెల్లబోతావేం? నీ అంత సంస్కృతం నాకు రాకపోయినా తాత్పర్యం నాకు తెలుస్తుంది....ఎన్నాళ్లనుంచి ఈ వేదాంతం జనూ!"

ఈ పిలుపు జనార్దన శర్మ గుండెల్లో చెయిపెట్టి కలచింది. ఈ పిలుపు మళ్లా పదేళ్లకు—అబ్బ! మానవజీవితం ఎంత స్నేహదుర్బలం!

ఆమె చరచరవచ్చి, చేతిలో పుస్తకంలాక్కొని దూరంగా విసరి, విననకర్రలా విప్పారిన పుస్తకం పేజీలు చూసి పగలబడి నవ్వుతూ అతడు లేచిన పడక కుర్చీలో కుప్పగా కూర్చుంది. తాంబూలపు పచ్చకర్పూరపు పరిమళం, తలమీది తెల్ల గులాబినూనె సువాసనా, మల్లెపూల సుగంధప్రళయం అతని నోరు నొక్కి ఊపిరాడనివ్వలేదు.

చాలా వైరాగ్యాలింతేగాబోలు! ఆడపిల్ల ఒక్క కర్పూర హాసం చాలు కోటి గంభీర ముద్రల్ని తలకిందులు చెయ్యడానికి!

"ఎన్నాళ్లకు చూచాను వాణీ.....నిన్ను.ఇంకా జ్ఞాపకం ఉన్నానా?"

అతని మానప్రణయవాసనావ్యథ ముఖంలో విరక్తిలో రక్తిలా కనబడుతోంది.

"నేను మగవాణ్ణి కాదుగా...చూచీచూడనట్టు నటించడానికి—గుటకలు మింగడానికి—లేని మర్యాదలు పోవడానికి—అసూయతో కుళ్లిపోడానికి! నేను చూడలే దనుకున్నావా?

నీముఖంలో వెలిగే జ్ఞాపకాల బాధను—స్నేహ వాసనా పేశల వ్యథను?

"అంత పిరికితన మేం నీకు? నవ్వుతూ కులాసాగా మాట లాడితే ఎంత సంతోషించిఉండుదును? ఆయనకు చక్కగా పరిచ యంచేసి 'టీ' తో, నవ్వులతో, ఏదేండ్లనాటి కమ్మని జ్ఞాప కాలతో ఎంత హాయిగా గడిపివుందుము!

"అందుకే ఒకప్పుడు నాకు మగవ్యుగాలు లేని స్వచ్ఛవా తావరణం ఏదైనా ఉన్న దేమో వెళ్ళకా లనిపిస్తుంది.

"నాకు తెలుసు—గాఢంగా ప్రేమించిన యువతివినా నరే నువ్వు ధైర్యంగా మాటాడలేవు. నువ్వేకాదు, ఏమగవాడూ మాటాడడు. దొంగచూపులు చూస్తాడుగాని! నాకు ధైర్యం వుంది. నాకు అప్తుడైన యువకుడితో నేను నిర్మలంగా మాటా డగలను. అప్పుడు హృదయం ఎంత తేలిక అవుతుంది! బుద్ధి ఎంత సూటిగా వుంటుంది! ఈస్వచ్ఛత మీజాతికి కోసినా లేదు.

"నేను నీవంటి చిరకాలమిత్రుడు కనపడినప్పుడు మనసారా మాటాడకుండా ఉండలేను. ఇక ఒక్క నిముషం నువ్వక్కడ వుంటే నేనే హాయిగా నీదగ్గరకు వచ్చి మాటాడేదాన్ని. భరించలేక వెళ్లిపోయావు గదూ, పిచ్చివాడా! తర్వాత ఎంత బాధపడివుంటావో నాకు తెలియదా?

"స్టేషనులో దిగి నువ్వు జట్కా ఎక్కి వెళ్లడం చూస్తూనే ఉన్నాను. మేమూ నీవెనకాలనేవచ్చి—ఆయన ఇంకోహోటలు బాగుంటుందంటే నేనిక్కడ ఆపాను"

పట్టుపడ్డ దొంగలా—జనార్దనశర్మ ఏమీ మాట్లాడకుండా కోపంతో చలించే ఆమె కళ్లకేసి చూస్తూ, ఆ సీరియస్‌నెస్ భరించలేక ప్రసంగం మార్చదలచినాడు.

ఏమంటే ఏం చంపుతుందో! "ఇట్లా కోప్పడి తప్పుమార్గాలనుంచి తప్పించే లావణ్యనిధి లేక పదేళ్లనుంచి చెడిపోయాను"—పౌరుషం చచ్చినా చావని చమత్కారధోరణితో అన్నాడు.

"వివేకచూడామణిని, రాజయోగసారాన్ని, ఎడ్లరామదాసు కీర్తనల్నీ ఆశ్రయించు. ముక్తిమార్గం దొరుకుతుంది."—ఫక్కున నవ్వింది.

"జీవితమంతా ధారపోసి ప్రేమించిన అప్సరసలను ఏ వన్యమృగాలో ఎత్తుకుపోతే అభాగ్యుల కింకగతి ఏమిటి?"—శర్మ, అని భయపడ్డాడు, ఆమె మనస్సు గాయపడ్డంగురించి.

శర్వాణి శాంతంగా అందుకుంది:

"మగవాళ్లకు ఎంత ఈర్ష్య ఉన్నదయ్యా శర్మా! స్త్రీ ఎందరినైనా ప్రేమించి అందరితోనూ సుఖంగా, నిశ్చలంగా గడపగలదు; ఓరిమిగా. ప్రియులు—స్నేహితులు—అన్నలు—బావలు—మరుదులు! మగవాడుమాత్రం ఒక్కస్త్రీ ఒకసారి నవ్వుతూ పొరపాటుననో, మనస్ఫూర్తిగానో తనతో మాటాడితే ఇంక ఆవిడచుట్టూ కంచెలుకట్టి ఎవ్వరినీ దగ్గరకు రానివ్వడు. ఆమె నవ్వులు—ఏడ్పులు—నిశ్వాసాలు అన్నీ తనకు అంకితం చెయ్యమంటాడు. కాదంటే గోల."

"వాణీ, నీవంటి అప్సరస అట్లాంటి వెలుగుబంట్ల దగ్గరగా కూచుంటే చూచి సహించలేను." — శర్మ యీసారి మనస్ఫూర్తిగా అన్నాడు.

శర్వాణి గాయపడలేదు. సరిగదా నవ్వుతూ తిరస్కారంగా—"అట్టి వన్యమృగరక్షణలో లేకపోతే నువ్వు నన్ను ఈ పాటికి ఎన్ని క్షుద్రమృగాలు సమీపించేవో ఊహించావా?"

శర్మకు అంకుశంపోటులా తగిలింది. వాణి వెంటనే అందుకున్నది: "శర్మా...నిన్ను అవమానిస్తున్నాననుకోకు. నిజం అంతే. ఒక స్త్రీకి ఒక పురుషుడు. ఇది ఒక పెద్ద లాటరీ. నాకు ఏ గంధర్వుడో భర్త కాలేదన్న విచారం లేదు. జీవితం అంటేనే రంగుల కలలా కనపడుతుంది. అందులో జరిగినదాన్ని దేన్నీ నిజంగా తీసుకోం. ఇందులోనూ అంతే. ఈ దాంపత్యాలు—స్నేహాలు—విరహాలు—ఈర్ష్యలు—దేన్నీ శాశ్వతంగా తీసుకో నక్కరలేదేమో! ఎందరు భార్యలు భర్తలను ప్రేమిస్తున్నారు? ఎందరు ప్రియులు ప్రియురాళ్లకు అంతరాత్మలను ధారపోస్తున్నారు! ఎందరు మిత్రులు మిత్రులకు హృదయాలు విప్పుతున్నారు? ఈ విశ్వమే సమ్మోహంలా కనబడే అసత్య సుందర ఇంద్రజాలం. ఇందులో సత్యాసత్యాల, శాశ్వతాశాశ్వతాల విచారణా?—నవ్వరాదూ? తత్త్వం ఆలోచిస్తే—ఎందుకో, ఎవరో ఇక్కడ విసిరివేశారు మన్ని. బ్రదికిఉన్నన్నినాళ్లూ నవ్వుతూ, గంతులేస్తూ ఉత్సాహంగా ఈ క్రీడారంగంలో గడిపి లేచిపోడానికిబదులుగా ఈ ఈర్ష్యలు—

ద్వేషాలు—కుటిల చింతలు—మనస్సులమీద పుళ్ళు—ఎందుకో నా కర్థంకాదు.”

ఆ మోముఖం స్వచ్ఛంగా, శరదాకాశంలా ఉంది. ఏమిఫిలాసఫీ!

జనార్దనం నోరు మూసుకున్నాడు.

కింద ఏవో మాటలు వినబడుతున్నాయి. శర్మ ఉలికిపడి—

“ వాణీ,...నీభర్త ఎక్కడ? ”

శర్వాణి వచ్చే నవ్వును లోపలికి గెంటుతూ—“ ఏం... ఆయనవచ్చి నన్ను నీగదిలో చూస్తే...పాపం నీమర్యాదా పోతుందని భయపడుతున్నావా?...లేక ఈర్ష్యతో గొంతు పిసుకుతారనా? వెర్రివాడా! బెంగపడకు. ఆయన రెండవ ఆటకు ఏదో ఇంగ్లీషు సినీమాకు వెళ్ళారు. నన్నుకూడా రమ్మంటే నేనురానన్నాను. నీయిష్టంఅని వెళ్ళిపోయారు. నీకంటెఆయనకు అనేకవిధాల ఆనందతన్మయంగా ఉండడం తెలుసు. నికర్వైన ఉమర్ ఖయ్యాంశిష్యులు. మానవజీవితమంటే ప్రేమతోనూ, బాధలతోనూ నవ్విన ఒక పెద్దనవ్వు అని ఆయనమతం. కనుకనే నాకూ ఆయనకూ సరిపోయింది......పడుకో—నే నింక వెళ్ళిపోతున్నాను. నీకళ్ళు నిద్రతో తూలుతున్నాయి. నిన్ను చూచినప్పటినుంచి నీతో మాటాడలేదని, ఏదో వాక్కుకతీతమైన శక్తి ఇచ్చిన ఇలాంటి సంఘటనల్లో తప్ప నిన్నువంటివారిని చూడడం పడదని నిన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చాను. ఇంక వెడుతున్నాను. సుఖంగా నిద్రపో” అని లేచి వెళ్ళి పోతోంది.

గోడవతల పకపకనవ్వు! అద్దాల తలుపులలోంచి గూడా కహకహ నవ్వు! ఆశ్చర్య గంభీరమైన జనార్దనశర్మ ముఖంలో ఒక చేమ చిరునవ్వు!

స్వర్ణయోగం

ఎప్పుడేనా ఊహించావు? ముసలి రావిచెట్లూ—పాత పెంకుటిళ్ళూ—చెరిగిపోయిన జ్ఞాపకాల్లా వింత వింత కథలు చెబుతాయి—

ఎన్నో సంవత్సరాల అనుభవాలలోనుంచి నాగరికతలోనుంచి ఎంత ఎత్తుగాఎదిగినా—అదుగో ఆకూలిపోయే ప్రహారీల నడుమ, కులుకుతూ పరధ్యానంగా ఉన్న మాజమీందారు గారి పెరట్లోని ముసలి పెంకుటింటి, ప్రక్కగానే నవుస్తూ ఉంటే యీకథ జ్ఞాపకం రాకుండా ఉండదు.

ఇలాచూడు—ఇప్పుడు ఉప్పుడుల్లిపోయిన జమీందారు గారి మేడగోడల్నీ—సున్నంలేక పొగరంగు తేలిన అంతఃపురాలను— ఎండిన దిగుడు బావుల్నీ, పగిలిన నగిషీలను (కొంచెం వెనక్కిజరిగి) రంగులతో, రక్తితో—భర్తీచేసుకో గలిగితే అదీ నాకథాకాలం—

హఠాత్తుగా కనకపు సింహాసనంమీద పడ్డ అదృష్టవంతుల్లో గోవిందబాబుగారిని ముందు చెప్పి—ఇంకొకరిని చెప్పాలి.